

Alpaidis

Tijdschrift van de Heemkring *Hoegaards Erfgoed* vzw

Erfgoed

Geschiedenis

Volkskunde

Biercultuur

Anno LIII nr. 209 4/2017

Driemaandelijks: december, januari, februari 2017/2018

Afgiftekantoor 9550 Herzele

Inhoud Alpaidis 53ste Jaargang (4/2017), nr. 209

-Een funeraire tuin: Planten en hun symboliek op de begraafplaats

(Maurice Dodion en Wasily Pedjko)

-Een boek over Outgaarden van dr. Paul Kempeneers

-Een boek over Meldert van dr. Paul Kempeneers

-Drie zussen begintjes uit Ougaarden

(Maurice Dodion en Wasily Pedjko)

-Pittige verhalen uit Folx-les-Caves/Histoires de Folx-les-Caves: We schrijven 9 maart 1769, Pierre Colon en zijn Hoegaardse echtgenote worden opgehangen !

(Michel De Ro)

-De crash van Canadese piloot Chadwick - De eerste wereldoorlog herdacht

(Maurice Dodion en Wasily Pedjko)

-1637 en 1668 waren pestjaren te Meldert

(Dr. Paul Vanduyndhoven)

-Mariadal gekocht door de zusters voor de prijs van ...

(Maurice Dodion en Wasily Pedjko)

-De virtuele expositie 'BEKELANT' (1ste vervolg) met zuiver Hoegaardse karakters van Hubert Mannaerts uit 1987

(UBRT)

-Afzwaaien van de troep: De militieklas van 1927 maakte het duidelijk aan vrienden en kennissen met volgende bescheiden

Editoriaal

De heemkundige kring Hoegaards Erfgoed vzw zet, onder een aangepaste benaming, het meer dan vijftigjarige werk verder van de museum 't Nieuwhuys/Stichting Julien Van Nerum. De aangepaste statuten zijn neergelegd bij het Staatsblad. De herziening drong zich op om verschillende redenen: een actualisering van het werkveld, het feit dat bestuursleden ons ontvielen, de vervreemding van het gebouw 't Nieuwhuys... De vaste ploeg van de narvorsingscommissie, aangevuld met nieuwe leden, staat echter verder ter beschikking voor studie en advies. Dankzij de medewerking van het gemeentebestuur van Hoegaarden komt er een erfgoedkamer tot stand in zaal Grand Cru van het gemeentehuis. Door de ruchtbaarheid dat daaraan is gegeven melden zich reeds verscheidene liefhebbers van geschiedenis en erfgoed met unieke documentatie. Vanaf volgend jaar kunnen belangstellenden er terecht op de dinsdagavonden.

Naar aanleiding van de 50ste verjaardag van de publicatie van onze eerste statuten in het staatsblad, wordt de werking doelbewust verbreed tot de deelgemeenten van Hoegaarden die historisch niet hebben behoord tot het prinsbisdom Luik. Dat is het logische gevolg van de fusies van gemeenten. Meldert en Outgaarden konden reeds dit jaar volop meegenieten van de aandacht die onze jongste initiatieven genoten. De jaarlijkse tentoonstelling rond de Eerste Wereldoorlog werd een eerbetoon aan de burgers van Meldert die in 1916 een Canadese piloot onderdak boden en hem hielpen terugkeren naar Engeland. Uitkijken nu of er in 1918 een gedenkplaat ter plaatse kan komen. De publicatie van de genealogie van de familie Louis en Charles Michel bevat een zeer ruim deel over de verwanten in Outgaarden. De presentatie, in ons gemeentehuis, kon rekenen op een erg grote opkomst. Op 9 december staat Outgaarden nogmaals in de kijker, door de voorstelling van een ander boek waarover u verder meer leest. Onder de naam "Hoegaards Erfgoed" vindt u ons ook op Facebook, met anekdotische verhalen en foto's over onze werking. In Alpaidis vindt u vier keer per jaar een inkijk in ons verleden, met de blik vooruit op komende evoluties. We hopen dat u dit werk verder zult appreciëren. Dat komt tot uiting door een kleine bijdrage (zie op de achterpagina), misschien nog door de regularisering van het lidmaatschap van 2017 of reeds vooruitkijkend naar uw bijdrage 2018. Uw steun is onontbeerlijk om de publicatie- en werkingskosten verder te dragen. Wees ervan overtuigd dat u daardoor, ook voor uzelf, een onuitwisbare plaats in onze geschiedenis zult verwerven.

Een funeraire tuin: Planten en hun symboliek op de begraafplaats¹

(Maurice Dodion en Wasily Pedjko)

De acacia (*Robinia pseudoacacia* L.) blijft een zeldzame verschijning op begraafplaatsen. Nochtans was de doornenkroon van Christus uit acaciadoornen samengesteld en was de acaciahouten *Ark des Verbonds* overtrokken met zuiver goud.

Het harde rotbestendige hout en het doorlevende groene loof staan voor eeuwigheid en onsterfelijkheid.

De acaciatak als funerair symbool wordt vooral gebruikt door de Vrijmetselaars.

De acanthus (*Acanthus mollis* L.) heeft zijn funeraire symboolwaarde te danken aan zijn stekelige bladeren. Een Griekse beeldhouwer zou in de 5de eeuw V.C. een kapiteel ontworpen

¹ Dit artikel sluit aan bij de reeks over de Hoegaardse begraafplaatsen in de nummers 205, 206 en 207 van Alpaidis

hebben naar een bos acanthus bladeren op een meisjesgraf. De acanthus wijst ons er op dat de beproevingen van leven en dood, gesymboliseerd door de stekels van de plant, glansrijk waren te boven gekomen. Korinthische zuilen en lijkwagens zouden ermee getooid zijn omdat architecten en overledenen de moeilijkheden eigen aan hun taak hebben overwonnen.

De aronskelk (*Arum maculatum* L.) ‘die zijn bloem omhoog naar de hemel richt’, wordt gebruikt als symbool voor Maria.

zijn dood het kwaad heeft overwonnen en de mensheid heeft bevrijd van de ketens van de erfzonde.

De buksboom (*Buxus sempervirens* L.) werd in de oudheid toegewijd aan de vruchtbaarheidsgodin Cybele of de dodengod Hades. Omwille van zijn altijdgroen gebladerte bleef hij sindsdien symbool van onsterfelijkheid. Diezelfde groene kleur, kenmerk van de godin Aphrodite, verheft de buksboom als symbool van de liefde, vruchtbaarheid en dood tot een symbool van de levenscyclus.

In Noord-Europa verving de buksboom op Palmzondag, herdenking van de Blijde intrede van Christus in Jeruzalem, de oorspronkelijke dadelpalmtak.

De ceder van Libanon (*Cedrus libani*), immer groen, duurzame houtsoort, hoge ouderdom en gigantische afmetingen; staat symbool voor grootsheid, voornaamheid, onbederfelijkheid en dus onsterfelijkheid.

De chrysant (*Chrysanthemum spec. L.*) is het embleem van het Japanse keizerlijke hof en wordt er geassocieerd met lang leven en dus onsterfelijkheid omwille van de regelmatige, straalsgewijze inplanting van de bloembladeren, een onverbloemde verwijzing naar de zon en het leven. Hun gebruik als kerkhofbloem, thans onverbrekkelijk verbonden met 1 november, het tot herdenkingsdag van de overledenen gelaïciseerde Allerzielen, vindt zijn oorsprong nochtans ten vroegste vanaf 1880.

(wordt vervolgd)

Een boek over Outgaarden!

Een boeiende geschied- en plaatsnaamkundige studie

Voor de plaatsnaamkunde van Outgaarden raadpleegde dr. Paul Kempeneers de beschikbare archivalische bronnen, verspreid over verscheidene archieven en zelfs privé-collecties. De auteur beschreef dan het hele namenbestand in een aantal rubrieken. Eerst bespreekt hij de ligging van Outgaarden als gehucht van Hakendover, vervolgens als deelgemeente van Zittert-Lummen, daarna als een zelfstandige gemeente en ten slotte als deel van Hoegaarden in Vlaams-Brabant. Vervolgens geeft hij een kroniek van het dorp door de eeuwen heen, de wetenschappelijke verklaring van namen als Hoegaarden, Outgaarden, Zittert (Zétrud), Lummen (Lumay) en gehuchtnamen als Altenaken, Elst en Kappendaal. De geografie komt aan bod bij de beschrijving van Vloedgracht, Tafelzouw, Paanhuisbeek en stilstaande waters. Verder worden namen besproken van hoogten als Grote Berg en Tomme, laagten als Bosdelle en en Vaatsdelle, "kuiten" als Kwade Kuit en Grachten. Kempeneers situeert exact op kaarten verdwenen bossen zoals het Begijnenbos of 's-Herenbos, opvallende bomen als Heulenteerken en Mispelaar, en verdwenen wijngaarden. Talrijk zijn in Outgaarden ook terreinnamen: Dolage, Vroentskruis, Saffaerts Blok, Astveld, Rot, Kwaad Bunder, Coelmei, Breedsteen, Hondstoel, Huzaar, Rosmortel, Kofferstreek, enz.

Naast de kroniek van de kerk (gebouwd in 1760), de kapellen en de pastorie vertelt Kempeneers over de grote pachthoven in Outgaarden, het Paanhuis, de Wedemolen, de Justitie, het Schutterhuis aan de kerk en uiteraard ook de talrijke wegen en voetpaden. Genealogische weetjes en volkstellingen (1693, 1755, 1759, 1796) werpen een licht op de samenstelling van de Outgaardse families in vroeger tijden. Een uitgebreide bibliografie en een klapper maken van het boek een waardevol naslagwerk.

Het boek "Outgaarden" telt 143 blz. Formaat: 23 bij 15 cm. Afbeeldingen van 7 historische documenten, 16 plattegronden, 23 prentkaarten en foto's. Kostprijs: **16 euro** (+ eventuele verzendingskosten **4 euro**). Het boek kan worden aangekocht bij de webbeheerder dr. E.Y. Kempeneers via www.kempeneers.org. Of rechtstreeks bij de auteur P. Kempeneers, Leuvensestraat 45, 3300 Tienen (tel. 016/81 37 28), in de erkende boekhandel, en in in de Tuinen van Hoegaarden of het Kapittelhuis.

Het boek wordt voorgesteld op zaterdag 9 december om 15uur in het Gemout (oud gemeentehuis) in Outgaarden. Met toelichting door de auteur en herinneringen van inwoners. Met de medewerking van het Gemout, KVLV-Vrouwen met Vaart, Samana (ziekenzorg), het Dorpscomité en heemkundige kring Hoegaards Erfgoed vzw.

Iedereen van harte welkom

Een boek over Meldert!

Een geschied- en plaatsnaamkundige studie

Voor de plaatsnaamkunde van Meldert raadpleegde dr. Paul Kempeneers de beschikbare archivalische bronnen. De auteur beschreef dan het hele namenbestand in een aantal rubrieken. Zo ontstond tegelijk een wetenschappelijk en leesbaar boek. Eerst bespreekt hij de ligging van Meldert in de gemeente Hoegaarden en Vlaams-Brabant, met gegevens over de bevolking in 1374 en 1525. Vervolgens verklaart hij de naam Meldert, de namen van de omliggende gemeenten, en gehuchten als Babelom, Gaat, Keulen, Meer, Neder- en Overhem, en Menen. De geografie komt aan bod bij de beschrijving van Molenbeek, Vloedgracht en Jordaan, alsook van de wouwers en poelen, en hoogten als Blotenberg, Houlenberg, en laagten als Boksdelle, Gijzendelle en Mergelkuil. Talrijk zijn in Meldert de namen voor bossen, beemden, eusels, broeken, driesen, kouters, met specifieke woorden als Boedeleer, Butter, Chandelon, Kromhank, Rooiaard, Strooprot, Tempeleerken, Wijpslag.

Naast de geschiedenis van de kerk met Sint-Ermelindis, de kapellen en de pastorie vertelt Kempeneers over het Klein Kasteel, het grote Kasteel van Meldert, talrijke pachthoven, en huizen als Engel, Hert, Haanken, Prins Kardinaal en zelfs de Trois Burettes in Bevekom. Tot slot bespreekt de auteur het wegennet. Genealogische weetjes en volkstellingen van 1693 en 1747 werpen een licht op de samenstelling van Meldertse families in vroeger tijden. Tot slot noteert de auteur enkele historische teksten zoals het ongeluk in de Mergelkuil. Een uitgebreide bibliografie en een klapper maken van het boek een waardevol naslagwerk dat nog generaties zal meegaan!

Het boek "Meldert" telt 224 blz. Formaat: 24 bij 16 cm. Afbeeldingen van 10 historische documenten, 29 plattegronden, 28 prentkaarten en foto's. Kostprijs: 19 euro (+ eventuele verzendingskosten 4 euro).

Het boek kan worden aangekocht bij de webbeheerder dr. E.Y. Kempeneers via www.kempeneers.org. Of rechtstreeks bij de auteur P. Kempeneers, Leuvensestraat 45, 3300 Tienen (tel. 016/81 37 28), in de erkende boekhandel, en in Hoegaarden in de Toontuinen of het Kapittelhuis. Meldert verscheen in 2015 en is nog beschikbaar.

***‘Van steenkappers en metsers op onze taalgrens tot medebouwers aan Europa:
Louis en Charles Michel
Over de families Michel te Hoegaarden, Outgaarden en Zétrud-Lumay’***

Aan de prijs van 25 euro/exemplaar (+ desgevallend 8.5 euro/binnenland of 15 euro/buitenland voor verzending)

Te storten op rekening van Heemkring Hoegaarden

BE35 3631 3613 9237 BIC begunstigde: BBRUBEBB

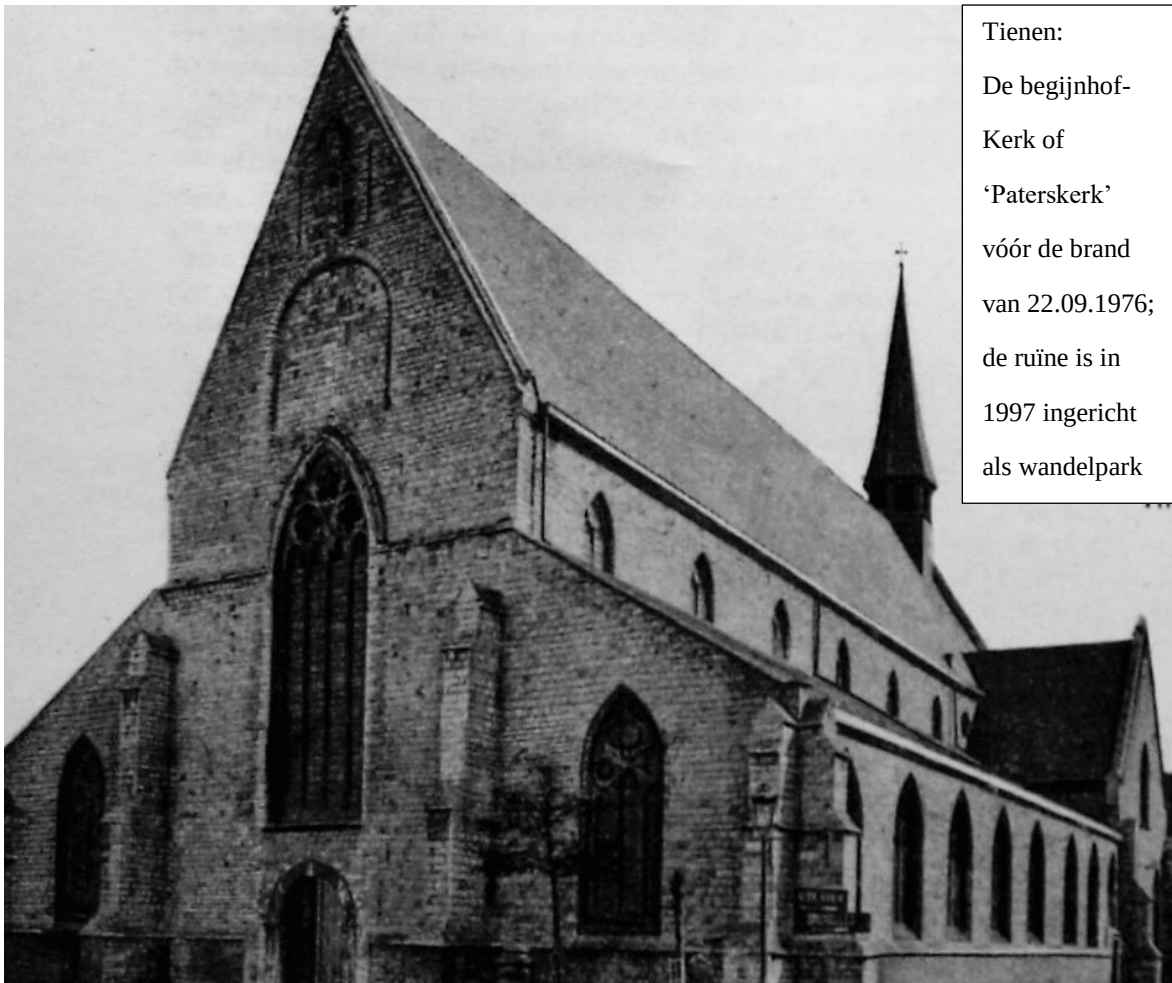
Kan eveneens gekocht bij de krantenwinkel ‘Gazet van Hoegaarden’

Drie zussen begijntjes uit Outgaarden

(Maurice Dodion en Wasily Pedjko)

Van de 12 kinderen van Jan Karel Lebegge (Outg. 10.11.1719-14.09.1794) en Anna Marie Theresia Nijs (Outg. 02.02.1724-06.04.1800) werden de drie jongsten begijn in het Tiense begijnhof

- 1 Lebegge Jan Norbert (Outg. 12.11.1745-27.11.1745)
- 2 Lebegge Filip Nicolas (Outg. 05.11.1746-02.11.1816, werd priester, overleed als ‘ex-religieux’, 69 j.
- 3 Lebegge Maria Theresia (Outg. 18.12.1748) x Loriers Godefroid
- 4 Lebegge Joanna Jacoba (Outg. 22.10.1750-13.07.1753)
- 5 Lebegge Hendrik Bartholomeus (Outg. 24.08.1752-01.07.1753)
- 6 Lebegge Anna Maria (Outg. 05.06.1754)
- 7 Lebegge Hendrik (Outg. 05.09.1756)
- 8 Lebegge Maria Elisabeth (Outg. 07.02.1759) x Lebegge Jan Baptist
- 9 Lebegge Maria Anna Josepha (Outg. 23.05.1761) x Everard Nicolas
- 10 Lebegge Maria Philippine (Outg. 18.02.1764-Tienen 16.11.1746)**
- 11 Lebegge Maria Catharina Deodata (Outg. 08.03.1767-Tienen 09.04.1855)**
- 12 Lebegge Maria Carolina (Outg. 21.09.1769-Tienen), begijn alle drie**

Tienen:
De begijnhof-
Kerk of
‘Paterskerk’
vóór de brand
van 22.09.1976;
de ruïne is in
1997 ingericht
als wandelpark

Een begijnhof was een wereld op zich. Dit kwam doordat deze hoven aan de stadsrand gelegen waren en ook ommuurd waren. Begijnen waren godvruchtige vrouwen, wonend in aparte woningen maar verenigd in een gemeenschap. Ze waren aan een mystieke regel onderworpen, maar vormden geen kloosterorde. Wel droegen ze specifieke kleding, kwamen weinig buiten hun muren en betaalden belastingen, omdat ze niet onderworpen waren aan de gelofte van armoede. Verder onderwierpen ze zich aan het gezag van hun oversten, de zogenaamde regentessen of grootjuffrouwen. Wat ze bezaten, behielden ze zolang ze leefden.

Vermoedelijk werd het begijnhof rond 1240 gesticht. Zeker is dat al in 1245 de bouwwerken aan hun kerk startten. In 1250 zegende een hulpbisschop deze in aanbouw zijnde kerk in. Door verscheidene schenkingen vergrootten de begijnen gaandeweg hun domein. Enkele oude bronnen zeggen dat de gemeenschap al snel groeide naar 300 begijnen. In 1754 bestond het Begijnhof uit 57 huizen, naast het gemeenschappelijk Convent, de Infirmierie en het 'Contoir'. **Opvallend was dat veel begijnen van goede afkomst waren.** Maar dat was niet noodzakelijk.

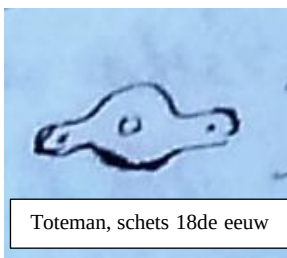
Tijdens de Franse revolutie werd het begijnhof afgeschaft en kwamen de goederen in handen van de Commissie der Burgerlijke Godshuizen. In 1823 waren er nog slechts 27 begijntjes overgebleven. Sommigen gaven onderwijs aan arme meisjes. Bij bombardementen in 1944 werden de meeste huisjes van het begijnhof vernield.

In 1843 verkocht de Commissie der Burgerlijke Godshuizen (een voorloper van het huidige OCMW) de Begijnhofkerk en de aanpalende gebouwen aan de paters dominicanen, die het geheel omvormden tot een klooster. Dat de paters erg geliefd waren, merken we aan het feit dat de Begijnhofkerk bij de Tienenaars nog altijd bekend staat als de 'Paterskerk'.

De site nu

Merkwaardig is dat de Tiense begijnen met Kerstmis recht hadden op een '**toteman**' (een langwerpig koekgebak met rozijnen, dat **kinderen** te Hoegaarden ook kregen (en misschien nog krijgen?) op 25 december. Doorheen het jaar waren er nog meer gelegenheden waarop specialiteiten werden uitgedeeld, maar daarover handelen we in ons volgend nummer, waarin we naast de leefregels van de begijnen ook een lijst van Hoegaardse begijnen zullen publiceren.

Toteman, schets 18de eeuw

[illegible]

100 100 500 1 5 5 10 50 15 5 500 500 5 1787

Pittige verhalen uit Folx-les-Caves/Histoires de Folx-les-Caves
We schrijven 9 maart 1769, Pierre Colon en zijn Hoegaardse echtgenote worden opgehangen !

(Michel De Ro, 2017)

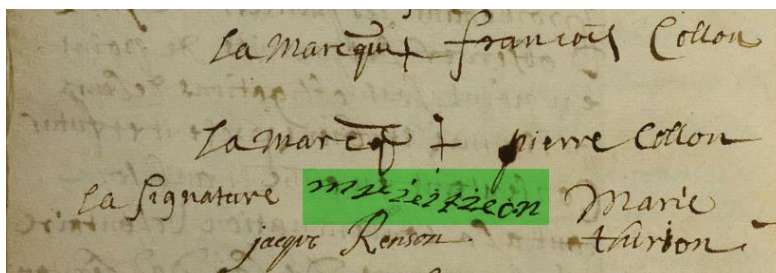
Het verhaal over de bandiet Colon en zijn echtgenote, opgehangen in Folx-les-Caves op 9 maart 1769 is een historie die reeds rond 1840 door Alphonse Wauters was gekend. Het verhaal behoorde tot de vaste ingrediënten van een bezoek aan de plaatselijke grotten, die wij vrij recent vooral kennen door Pierre Celis die er een gedeelte van kocht om er zijn 'Grottenbier' te laten rijpen, wat uiteindelijk niet doorging omdat de grotten beschermd monument werden en een habitat voor vleermuizen.

Michel De Ro heeft zich vastgebeten in het verhaal van de bandiet Colon. Hij heeft daarvoor eerst alles wat gezegd en ooit gepubliceerd is bestudeerd en vervolgens is hij op zoek gegaan naar processen en documenten om de feiten te staven. De waarom vraag: ophanging, ook zijn echtgenote,

en waarom werd ook zijn huis met de grond gelijkgemaakt? De Ro formuleert een hypothese en kwam zo in Hoegaarden terecht. In dit en volgend nummer gaan we eerst in op zijn huwelijk te Hoegaarden en daarna zal de hypothese van De Ro, die draait rond biersmokkel, behandeld worden.

1.De Hoegaardse echtgenote van Pierre Colon

Pierre Colon trouwde met een meisje van Hoegaarden, Marie Tirion, die moeder werd van negen kinderen en samen met haar man veroordeeld werd tot de doodstraf en opgehangen te Folx-les-Caves in 1769.

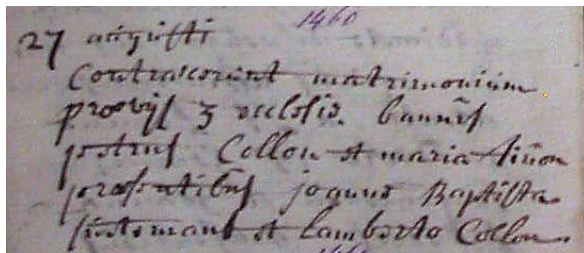
+ van François Colon

+ van Pierre Colon

Handtekening van Marie Thirion
(stuntelig maar toch)

De gebroeders François en Pierre Colon mochten dan wel analfabeet zijn, Marie Tirion kon, zij het moeizaam, gezien bovenstaand voorbeeld, toch een handtekening zetten.

De huwelijksakte van Marie en Pierre in de parochieregisters van Hoegaarden

27 augustus
Gingen een huwelijk aan
Na de drie roepen
Petrus Collon en Maria Tirion
Met als getuigen Joannes Baptista
Stritsmans en Lambertus Collon

Dat was op 27 augustus 1749 de eerste getuige Jean (Baptist) Stritsmans/Stridtsmans was de man van Marie-Anne Tirion

In Folx-les-Caves staan de mergelgrotten, waar indertijd Johan en de Alverman is gefilmd, te koop. Het tweede gedeelte ervan is al eerder door de Hoegaardse brouwer Pierre Celis verkocht aan de provincie Waals-Brabant. Het is nu een beschermd monument, habitat voor vleermuizen. De ondergrondse gangen zijn ontstaan door het uitmergelen van de ondergrond. Mergel werd gebruikt om akkers te verbeteren. Een deel ervan was in bezit van Maurice Racourt, die er soms groepen ontving. Na zijn overlijden in 2009 kwam dat deel in handen van familieleden die boven- en ondergrond nu verkopen (vraagprijs 350.000 euro). **Het aanpalende, lagere deel, is in 2006 gekocht door de provincie. Dat was tot dan eigendom van Pierre Celis (1925-2011)** die er bier wilde laten *champagneren*. Celis' Grottenbier is uiteindelijk in Watou gebrouwen en gerijpt in grotten in Kanne.

(Raymond Billen, Het Nieuwsblad, 04.02.2016)

Gerijpt in de mergelgrotten van Kanne, waar de uitzonderlijke klimatologische omgeving zorgt voor het unieke aroma en de ongeëvenaarde smaak van het **Grottenbier**

Mûri dans les souterrains de Kanne, où des circonstances climatologiques exceptionnelles donnent l'arôme unique et un goût sans égal à la **Bièrre des Grottes**

Bezoek de grotten van Kanne:
Visitez les grottes de Kanne:
Info: V.V.V. Riemst-Kanne
Tongersesteenweg, 8
B-3770 Riemst Belgium
Tel: ++32(0)12/45.19.30 • Fax: ++32(0)12/45.59.60

Tenminste houdbaar tot einde:
A consommer de préférence avant fin:

Gebrouwen door /Brassée par n.v. Br. De Sincet s.a.
Opwikk.
Tel: ++32(0)52/35.99.11
Fax: ++32(0)52/35.83.57
voor /pour
s.a. Folx-les-Caves n.v.
B-1350 Opp-lauche Belgium

GEAROMATISEERD
BELGISCH BIER
Ingrediënten:
water, hop, caramél,
mout, gist, kruiden, suiker

BIÈRE BELGE
AROMATISÉE
Ingrediënten:
eau, houblon, caramél, malt,
levure, épices, sucre

SERVIR / OPDIJENEN 12°

e 33cl
Alc. 6,5%vol.

(Wordt vervolgd)

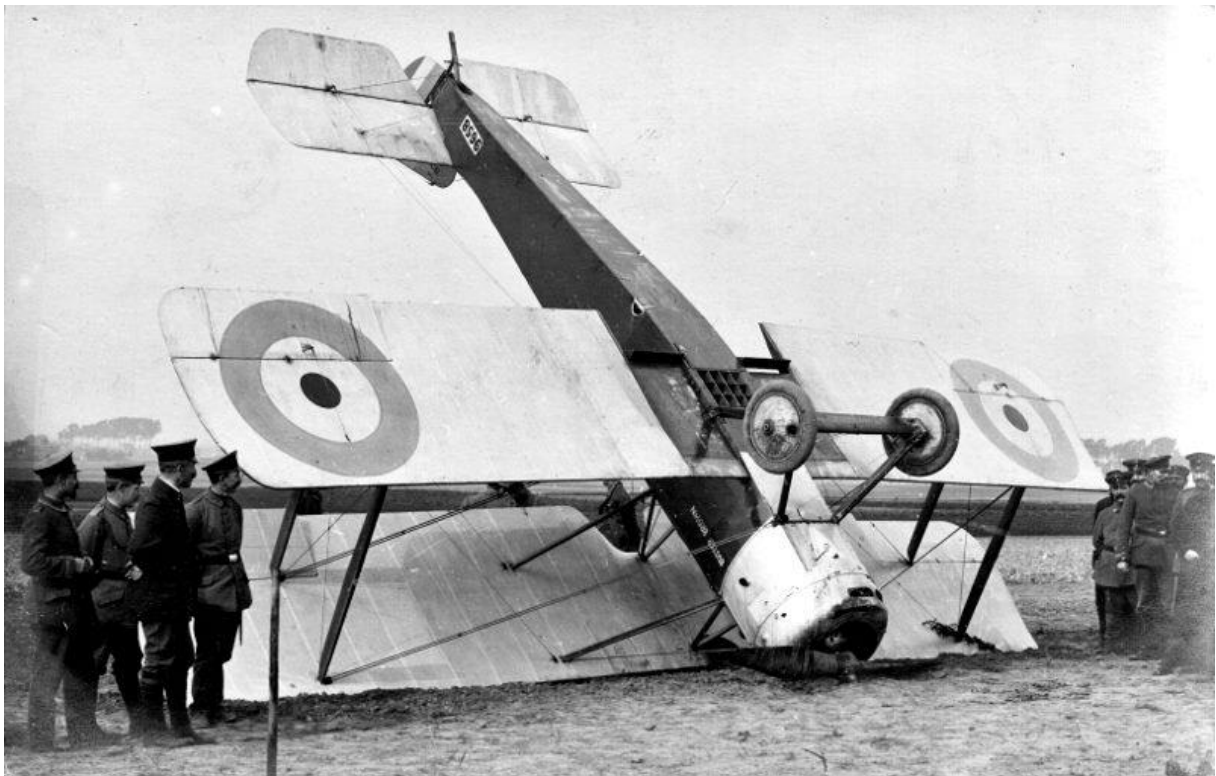
De crash van Canadese piloot Chadwick

De eerste wereldoorlog herdacht

(Maurice Dodion en Wasily Pedjko)

'De 2de oktober 1916 ten 8 uren 's morgens is een vlieger van Toronto (Canada) met name Arnold Chadwick neergekomen te Hoxem-Cumtich op een uur afstand van Meldert; hij had bommen geworpen te Schaarbeek (Brussel) zegde hij. Daar moet ook zijn motor door een kogel getroffen geweest zijn, zodanig dat hij gedwongen was te dalen. Op een hoogte van 4 meters was hij uit zijn vliegtuig gesprongen en vluchtte dan in volle spoed naar Meldert waar hij op de pastorie aanlandde rond 9 uren 's morgens. Te 10 uren was de pastorie reeds omsingeld van Duitse soldaten die hem vruchteloos hebben opgezocht, zelfs met speurhonden; de vlieger werd verkleed in slechte burgerklederen en heeft zich schuil gehouden eerst op de pastorie, dan bij den Heer August Cloets, dan 20 dagen op het kasteel van Mr. de Lantsheere, waar nochtans de Kommandant der Duitsers gedurig verbleef en den 28ste oktober is hij vertrokken naar het front, vermomd in vrouwpersoon, waar hij goed is aangekomen; aan zijn geleiden vroegen de Duitse hun paspoort, maar aan den vlieger vergenoegden zij zich met te zeggen 'Wat schoon vrouwmens!!'

*Gedurende 6 maanden hebben zich op de pastorie verborgen gehouden, ten 1ste een spioen van Antwerpen met name John De Beuckeleer, die bij verstek ter dood was veroordeeld en nu bewaard is gebleven; en ten 2de een jongeling van Luik die het 'Meldenambt' was ontvlucht, maar jammerlijk, later de grens willende overtrekken, in de handen der Duitsers is gevallen en tot 6 maanden gevang is veroordeeld.'*²

(Foto met dank aan Marc Fuchs)

Louise Vander Velpen geeft het relaas als volgt in haar oorlogsdagboek:

² AAM, Parochieverslagen over de eerste wereldoorlog, Meldert

'Vorige woensdag ben ik met mama naar Brussel geweest, waar die dag een geallieerd vliegtuig op bezoek is gekomen. Ze gooiden een bom op de kazerne van Schaarbeek, maar we weten niet of de Moffen schade hebben geleden. Ze zeggen er niets over en ze verbieden de plaats van de ramp te naderen. Ongelukkig zijn een tiental burgers gedood en vielen er een vijftigtal gewonden. Dit schijnt het gevolg te zijn van de schrapnels van de moffen die niet ontploft zijn in de lucht, maar ontploften op het moment dat ze de grond raakten. De Moffen hadden foute obussen mee. We zagen het vliegtuig want we zaten nog op de trein op een redelijke afstand van Brussel. Het was 8 uur 's morgens. Het was lang geleden dat ik nog een vliegtuig had gezien, misschien is het wel het eerste vliegtuig dat ik zag dit jaar.

Vandaag vloog er hier een vliegtuig over. Een beetje later heeft mama er een tweede zien overvliegen. We horen ook al enige dagen zwaar kanonnengeschut. Vooral gisteren was het gebulder zeer hevig. Het lawaai was zeker zo luid als bij de slag rond Leuven, alleen maar klonk het geluid nu anders. Nu horen we een zeer luid gebulder dat zonder ophouden voortduurt met daartussen soms nog luidere slagen, maar we horen ook dat het van zeer ver komt. Bij de gevechten rond Leuven hoorden we meer de afzonderlijke salvo's. (maandag 02.10.1916)

Het tweede vliegtuig dat mama zag was eigenlijk het eerste dat terugkeerde. Het schijnt dat het bommen is gaan gooien op de spoorlijn in de omgeving van Landen, maar tussen Hoksem en Kumtich heeft de piloot een noodlanding moeten maken. De piepjonge Engelsman, hij was 18 à 20 jaar, heeft zich in veiligheid kunnen brengen. Al de inwoners van Hoksem die dicht bij de landingsplaats waren wilden de piloot helpen. Gelukkig zijn diegenen die de gelegenheid hebben zo een reddingsoperatie te mogen uitvoeren! (maandag 03.10.1916)

Vorige zondag zagen we drie vliegtuigen overvliegen. Er wordt verteld dat het die van Hoksem is die komt kijken naar de plaats van zijn noodlanding. Er wordt nogal wat gespeculeerd!

Vorige donderdag was er de tweede opeising van paarden. Deze keer hebben de moffen er veel gestolen.

Gisteren en vandaag hoorde ik de kanonnen weeral. (zaterdag 14.10.1916)'

De replica op de opening van de tentoonstelling in de zaal 'Grand Cru' van het gemeentehuis (9 november 2017), met dank aan Stefan Puttemans

Of Louise Vandervelpen het over hetzelfde vliegtuig heeft als de pastoor van Meldert is onduidelijk. Zij heeft het in elk geval van horen zeggen terwijl een aantal burgers van Meldert er met de neus opzaten. Monique Hendrickx, nakomeling van de familie Cloets, weet dat de piloot Arnold Chadwick in het veld is opgevangen door haar grootvader: Hij gaf hem zijn pet en zijn jas, opdat hij minder zou opvallen. De piloot sliep nadien bij nonkel Maurice. Zij waren even oud en raakten bevriend. Chadwick gaf hem een ring en beloofde ooit terug te komen. Dat is niet gebeurd want de man stortte in 1917 neer in Het Kanaal, spoelde aan in De Panne en is begraven in Adinkerke.”

Nog meer families raakten erbij betrokken: Gustaaf Peeters, alias Staaf Juge, zocht Oscar Vandepoel op. Die was toen 28 en chauffeur op het kasteel van Meldert. Hij overlegde met zijn verloofde Stephanie Rodeyns (toen 28, kok op het kasteel). Ze verstopten de piloot in de toren van het kasteel, zeker twintig dagen. Hun relaas: “Op zekere dag kwam meneer Storms, van het kasteel van Oorbeek, langs met een plan. Toevallig of niet? ‘Oscar, gij smokkelt hem met den tram tot aan den dreef in Oorbeek.’ In vrouwenklederen, mooi geschminkt, ging Arnold samen met Oscar op de tram tot aan het kasteel in Oorbeek. Daar wachtte een man hen op, donker gekleed, met een sjaal voor zijn gezicht. Meneer Storms was met een Engelse getrouwd. Misschien was dat het begin van een vluchtroute naar Nederland? In elk geval kwam er enkele weken later via de Engelse post een bericht: *De vogel in de gouden kooi is gaan vliegen.*”

Wat uitleg

De **Sopwith 1 1/2 Strutter** is een Engels jachtvliegtuig uit de eerste wereldoorlog. Het maakte zijn eerste vlucht in december 1915 en het werd in april 1916 in dienst genomen. Het werd ook als bombardementsvliegtuig gebruikt. Er zijn er in totaal een kleine 6.000 van gebouwd. Er waren twee bemanningsleden aan boord in de versie ‘bombardementsvliegtuig (1 piloot en 1 observator) met als bewapening een interne én een externe mitrailleur, en 4 bommen van elk 25 kg.; in de jachtversie was alleen de piloot aan boord en hij

beschikte over een externe mitrailleur.

Leeg woog het toestel 570 kg., uitgerust met de bewapening 975 kg.

De maximumsnelheid bedroeg 164 km/h en de actieradius was 565 km.

De modellen hier bij de opbouw van de tentoonstelling met bouwer Guido van RCF-CNC, (<https://rc-cnc.be/> de site voor de bigscale bouwer; en Noël Verlaers van Hoegaards Erfgoed vzw

1637 en 1668 waren Pestjaren te Meldert

(Dr. Paul Vanduynhoven)

1636 pestjaar ook te Hoegaarden.³

Over de pestepidemie van Leuven en Tienen voor de periode 1634-1636 is reeds meer gepubliceerd.

Recent verscheen er nog een werk over de pest te Leuven. *“De pest te Leuven, 1634-1636: de kapucijnen en de zorg om de mens”*. Voor de gemeente **Meldert** vinden we in het begraafboek, voor het jaar 1637, een afzonderlijke lijst, opgesteld door de pastoor, van personen die overleden waren aan deze ziekte. (*A° 1637 obierunt peste ; begraafboek 1635-1701 folio 5*) Maar voor Hoegaarden was het onduidelijk. Het begraafboek van Hoegaarden begint pas in 1647 zodat we hier geen gegevens kunnen uit halen. Echter via de rekening van burgemeester Willem Nijs voor de tweede helft van 1636 weten we dat Hoegaarden niet gespaard is gebleven van deze ziekte. Deze rekeningen beginnen op 24 juni (Sint-Jansmis) en eindigen op 25 december van het zelfde jaar. *“Vuijgeve Willem Nijs als borg(he)m(eeste)r van(den) halve jare beginnende van Sint-Jansmisse 1636 tot kerssmisse des selfts jaers”*⁴

In het begin werd blijkbaar beroep gedaan op een pestmeester uit Leuven *“aen den p(est)meester van die salicheijt comende sestmael van loven”* maar tevens vinden we verwijzingen naar minstens 2 pestmeesters die genoemd werden met hun naam, namelijk meester Jan de Meijer en meester Pieter. Een pestmeester werd door de plaatselijke overheid aangesteld voor het verzorgen van de pestlijders ten tijde van een epidemie.

In het begin is er sprake van de *“salicheit”* wat toch sterk doet vermoeden dat er een pestepidemie heerste. Het Woordenboek der Nederlandse taal geeft onder andere als verklaring: *“opgegeven beteekenis van salicheyd, “ellende, beklagenswaardige of deerniswaardige toestand”, en “pestziekte”, zie bij salich, I, 6).”*

In de besmette huizen mocht men geen vreemden huisvesten (wat een probleem gaf in deze oorlogsjaren). Zo vonden we rekeningen terug die hier naar verwijzen. *“12 stuivers aen ienen italiander die om die salichheijt zijn huijs heeft moeten verlaten”*

We vinden ook vermeldingen van diensten die aan de pestmeester werden verleend. *“noch geleverd een sargie met een paer slapelaken”, “gecocht een voeder wishoudt voor den pestmeester” enz.*

Tenslotte vinden op de rollen van Hoegaarden jaren 1635-1637 een klacht op datum van 5 november 1636 van pestmeester Jan de Meijer.

Hierin richt hij zich tot de schepenen met zijn klacht omdat hij voor twee termijnen trouwe dienst nog geen betalingen had bekomen van de burgemeester

Meester Jan de Meijer pestmeester aenveert van dese ghemeijnte voor twee termijnen claecht aen scepenen hoe hij qualijc betalinghe con becomen vuijt handen vanden borghem(eeste)r nietteghestaend sijnen getrouwen dienst, enz.

Navolgend de verschillende vermeldingen in de burgemeester rekening voor tweede helft 1636

³ Verschenen in Brabant Cronijkel 2017

⁴ Het document is te raadplegen in het RAL. Schepen griffies Vlaams Brabant, toegangsnummer 51 Hoegaarden inventarisnummer 4252 Rekeningen van burgemeesters 1634-1648; 1038, klacht van 05.11.1636

folio 1 v. Item gegeven 12 stuivers aen ienen italiander⁵ die om die salichheit sijn huijs heeft moeten verlaten.

folio 2 r. Item bijden borgemeester⁶ noch gegeven xxiiij st(uivers) aen ienen italiander voor vier daghen dat hij sijn huijs hadde moeten verlaten om die salicheijt.

folio 2 v. Item gegeven eenen pattacon aen den p(est)meester van die salicheijt comende sestmael van loven ij R(insgulden) viij st(uivers).

item noch gegeven aen m(eeste)r Jan pestm(eeste)r ix R(insgulden).

Item voor die selve claer affgetapt in twee reijssen 90 kannen bier maeckt ix R(insgulden)

folio 3 r. Item gevuert 47 mitzarden voordien selven pestmeester tegen twee stuijvers den mitzarde facit iiij R(insgulden) xiiij St(uivers)

Item voordie selve noch geleverd een sargie met een paer slapelaken daer voor v R(insgulden) iiij St(uivers)

Item noch gevuert een ame goede bier voor die selve daer voor viij R(insgulden)

Item betaelt in alles aendie pestm(eeste)rs te weten Pieter LVJ R(insgulden) ij St(uivers).

folio 3 v. Item getapt een vaetken groot 32 kannen biers voor Fran. Fernand als hij vuijt den borg(e)m(eeste)r huijs trock om die salighijt daer voor ij R(insgulde) iiij St(uivers).

folio 4 r. Item een dach gevaceert naer eenen pestmeester te voet daer voor ij R(insgulden).

folio 6 v. Item noch gecocht een stuck biers aen Sacharias van Montenaken t'selve gevuert aen die pestm(eeste)rs tot overlaer daer voor xvij R(insgulden).

Item gegeven aendie meester te weten meester Jan de Meijer en(de) sijnen swager voor drij termijnen van he.. dienst achtervolgens die quittance die somme van drij hondert vijftich rinsg(ulden)

folio 7 r. Item geleverd aen m(eeste)r Jan de Meijer pestm(eeste)r voor xv rinsg(ulden) houdt⁷ gecocht aen Adriaen Pieters xv R(insgulden).

folio 8 v. Item noch gecocht een voeder wishoudt voor den pestmeester daer voor betaelt vj R(insgulden).

folio 9 r. Item noch gecocht een stuck goet⁸ bier aen Goossen van Mol, t'selve geleverd aen(den) pestmeester daer voor xvij R(insgulden).

folio 10 r. Item noch gecocht twee amen goet biers aen Jacques Nijs t'selve heef gehad den pestmeester daer voor xiiij R(insgulden) viij St(uivers).

folio 12 r. Item heeft den selven gegeven aen Pieter pestmeester voor eenen weerdal als men hen huerde in het huijs Marten van Duijck ij R(insgulden).

folio 13 v. Item noch gegeven de somme van vierenveertich rinsg(ulden) makende met een andere somme hondert rinsg(ulden) ende dat aenden pater van die bogarde thienen in voldoeninghe t' gheven m(eeste)r P(iete)r den pestmeester hier moet hebben XLIIJ R(insgulden).

Item betaelt voor die costen van den voors(chreven) meester Pieter te huijse Sebastiaen Bollin XLVIIIJ R 48 R

folio 15 r. item den selven noch geleverd sesse stucken biers soo tot Loven Brussel als elders ende die vaten achtergebleven ende in die rekeninghe Jan Nijs door die in sijne wed(uw)e in die salicgeijt was ergo voor die vaten x ½. R

folio 15 v. Den selven noch gegeven aen m(eeste)r Jan de Meijer pestm(eeste)r die somme van ~~xj R(insgulden) xij st(uivers)~~ Nihil

folio 18 r. Item noch geleverd inden name als boven aen die pestmeesters voor drij rinsgulde en vier stijvers bier ij R(insgulden) iiij st(uivers).

⁵ Een Italiaan

⁶ De burgemeester was toen de benaming voor de gemeenteontvanger

⁷ Houdt = hout

⁸ Slaet op de kwaliteit; men had dobbel bier, goed bier en klein bier, naargelang het ging om het 1ste, 2de of derde aftreksel

Item bijden selven geleverd aendie pestmeesters een pondt keerssen , den 15° nob(..)is daer voor viij st

Item noch geleverd aendie voors(chreven) meesters een pondt keerssen viij st(uivers). folio 18 v Item bijden selven noch geleverd twee pondt keerssen aenden voors(schreven) pestmeesters daer voor xiiij ½. St(uivers).

Jooris Ghijs heeft geleverd voor die pestmeester in kerssen houdt ende nit t'gelijke die selve t'sijnen huijse hebben verteert alsnoch hen aenveerden ij R(insgulden) xvj st(uivers)

folio 21 v. Gonis vanden Brouck heeft gevaceert voor die ghemeinte vier daghen ende voorts voor sijne gaen tot thienen ende hier ontrent ten tijde vandie pestmeester ende soldaten daer voor viij R(insgulden)

folio 22 r. Cornelis Lambeets heeft noch geleverd ende verschoten om te coopen voor den pestmeester, t'selve gecocht bij Gonis van(den) Brouck de som(m)e van ix ring(s)gulden).

folio 22 v. Item gegeven aendie wed(uw)e Bartel de Juijper voor het gebruijck van haer huijs ende houdt bij die pestmeesters gebruijckt de som(m)e van xij R(insgulden).

2.Meldert 1637

Nomina eorum qui obijerunt peste

(De namen van degenen die door de pest overleden zijn)

Meldert werd in het midden van de 17° eeuw tweemaal geteisterd door een pestepidemie namelijk in 1637 en in 1668. Dit kunnen we afleiden uit het begraafboek van Meldert want de pastoor maakte hiervoor een aparte lijst.

We vinden tevens een status animarum of lijst van de parochianen opgemaakt na deze pestepidemies namelijk in 1639 en 1672. Mogelijks vond de pastoor het belangrijk om nog eens een lijst op te maken van zijn parochianen na deze twee rampen.

In 1637 telde men meer dan 46 doden en in het jaar 1668 waren er 42 slachtoffers te betreuren. Ter vergelijking tussen de jaren 1635 en 1680 telde men gemiddeld 4.5 begrafenissen per jaar met als uitschieters 1653 met 13 begrafenissen en 1641 en 1675 zonder begrafenissen .

Meldert telde nog 57 gezinnen in 1639 volgens de status animarum en in 1672 waren er nog slechts 30 gezinnen over.

Vermoedelijk stopte de epidemie van 1668 op het einde van het jaar want we vinden een overlijden van Natalis Dockir op 25 dec 1668 die niet in deze lijst werd opgenomen .

Men spreekt van een epidemie indien en ziekte in een grotere frequentie dan normaal voorkomt.

A°.1637 obierunt peste (de namen van de overledenen aan de pest, anno 1637)

Op het kasteel: Paulus Sweerts

Rond de feestdag van de H. Benedictu, vroeger 21 maart tegenwoordig 11 juli:

Cornelius van(de) Poel en zijn echtgenote Anna en 3 of 4 van hun kinderen

Kort na Pasen (12 april 1637): Lambert Renard, echtgenote Paschasia, 3 kinderen, en meid **Hubert NN.**

Op de woensdag van de Quatertemperdagen: Joannes de timmerman '(of schrijnwerker)

Kort na pinksteren (31 mei 1637): Catharina Du Mont en twee van haar jongste kinderen

Na sacramentsdag (2de donderdag na pinksteren = 11 juni 1637):

Everaerts Franciscus , Adrianus , Nicolaus , Elisabeth , Maria en ook de kleine Elisabeth

Joannes Del Glissiere en zijn kindje

Ermelindis Nollet en Henricus Nollet

Adilia, Joanna en Gerard Du Pont/Dupont

Guilielmus (Willem) Le Page overleed ten gevolge van koorts)

Guilielmus van(den) Bosche en zijn enige zoon

Maria Simon en Joannes Simon

Alle kinderen van Karel/**Charles Bourguignon**

Maria Notelaer

Henricus Goffaert en zijn echtgenote Elisabeth en hun kinderen Gertrudis, Joannes, Ermelinde

Franciscus Houbaije

Renerus van(de) Poel

NN. Van(den) bosch; Maria Tromli

Catharina del Chappelle; Anna Meulemans

De laatste die bezweek aan de pest ca. november, was **Joannes Landewijck**

3.Meldert 1668

Namen van de slachtoffers in 1668

Ten eerste **Gertrudis Neutelaers**

E.H. Lambertus a Filia, de pastoor

Adrianus Persoons en zijn moeder **Maria Langendonck**

Franciscus Nullekens

Joannes Moos en zijn echtgenote **Gertrudis Neutelaers**

Petrus Goffaers

Joannes Waers

Elisabeteth Mariels de echtgenote van Deni

Maria Delsau, echtgenote van Hieronimus Everaers

Guilelmus de Pus/Depus, hun knecht

Paulus vanden Neis en echtgenote **Catharina Panhuys**

Nicolaus Neutellers et **Maria Swel(len)**, zijn echtgenote en dochter Anna

Martinus vanden Bos

Ermelindis Delsau, echtgenote van Petrus Jade

Barbara Jade °30 juli 1651 dr van Petrus Jadet en Ermelindis Delsaux)

Maria Jade (° 5 aug 1654 dr Petrus Jaddet en Emelindis Delsaux)

Carolus Jade (15 oct 1658 zn Petrus Jaddet en Ermelindis Delsaulx)

Joanna Dissie, echtgenote van Guilielmus/Willem Milot

Maria Chapelle

Petronella vandenbos, weduwe

Godefridus Sutaer en Guilielmus Sutaer

Matthias Pirot

Henricus Nullekens en zijn zoon Hieronimus

Joannes Cans, de meier van Meldert

Renerius Cans , *zoon van Joannes Cans en Anna de Bra* (°3 feb 1654)

Barbara Neutelaers, weduwe

Guilhelma Faes, de echtgenote van Gerard Gilson

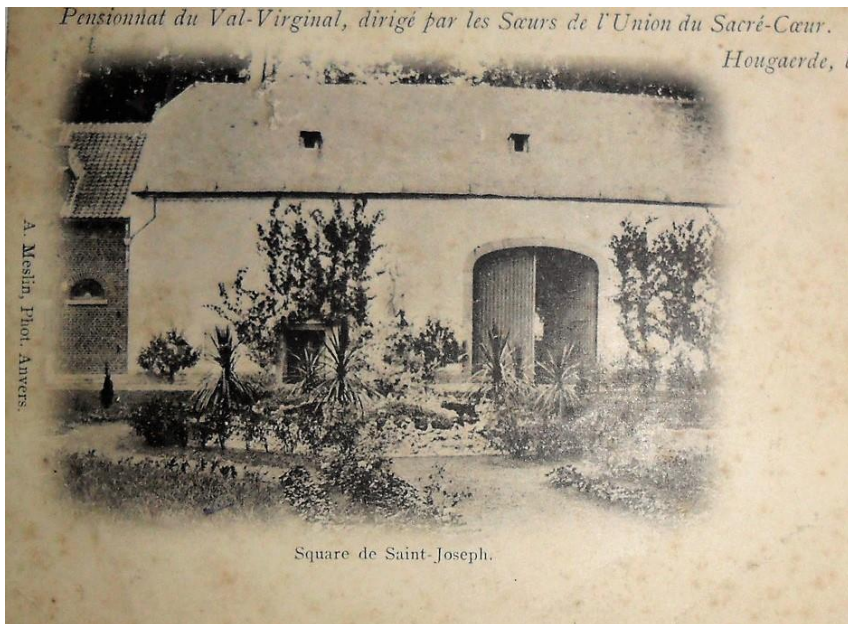
Anna Gilson, *dochter van Gerard Gilson en Guilielma Faes* (°19 maart 1654)

Anna del Piere ; Maria de Page ; Maria Dumon ; Matthias Missaert en

Anna Piereton

Adriana Gilson en Anna Beeck haar dochter (*dochter van Beeck en Adriana Gilson*)

(Maurice Dodion en Wasily Pedjko)

*schuur met links achter deel van de oude brouwerij (de zusters brouwden nog van meer dan
bier in Mariadal in de 19de eeuw in de brouwerij van de vroegere paters 12 ha.
bogaarden)*

De gebouwen waren uiteraard in alles behalve optimale toestand en de zusters hebben er bijna drie jaar aan gewerkt en bijgebouwd vooraleer ze zich in 1820 definitief hier gevestigd hebben. Maar de bebouwde oppervlakte met de vijver en de tuinen, alles te samen binnen de omheining was goed voor meer dan 3 ha. De gronden en weiland rond het klooster en in de Hoegaardse velden hadden ook nog eens een gezamenlijke oppervlakte

De prijs die moest betaald worden

De koopsters zullen voor al deze goederen een **jaarlijkse lijfrente** betalen van 1542 gulden en 85 cent Hollands geld of 3265.29 frank⁹, te rekenen vanaf 15 maart 1818 en jaarlijks te betalen in klinkende gouden en zilveren munten ten huize van Henri Coenegras, Leonard Andries, Guillaume Janssens en Pierre Bollen. De eerste betaling zal moeten gebeuren op 15 september 1818 voor de helft van de som en het saldo op 15 maart 1819. En zo verder zal elke zes maand de helft van de jaarlijkse som moeten betaald worden tot aan het overlijden van de langstlevende van de vier geestelijken, maar bij het overlijden van de eerste geestelijke zal de som verminderd worden met 816.32 frank of 385 gulden 70 cent. Bij overlijden van de tweede zal de som nogmaals verminderd worden met 634.92 frank of 300 gulden per jaar. Zo zullen de twee langstlevenden elk 907.02 frank per jaar krijgen. Bij overlijden van de derde zal er alleen nog 907.02 frank per jaar moeten betaald worden aan de langstlevende.

Op 30 november 1817 komen de gronden en weiland in handen van de juffrouwen en het huis, de gebouwen, de tuin en de aanhorigheden op 15 maart 1818.

De registratiekosten beliepen 771 gulden en 59 cent (Tienen, 10 oktober 1817).

En dan waren er nog de geheime clausules waarnaar de kopers zich te schikken hadden, maar dat is stof voor het volgende nummer van Alpaidis

(wordt vervolgd)

⁹ Onder het Hollandse bewind waren het *guldens/florijnen* waarmee we betaalden en niet meer met (Franse) *francs*; voor alle duidelijkheid hebben we hier in de akte van 1817 nog de berekening in de twee munten.

**De virtuele expositie 'BEKELANT' (1ste vervolg)
met zuiver Hoegaardse karakters van Hubert Mannaerts uit 1987**

Vervolg van de genealogie Mannaerts:

- 3.3. Mannaerts Albertine (Hoeg. 22.12.1800-09.05.1870)
 - x Rome Pierre (Hoeg. 30.04.1800-26.12.1879), dagloner
 - Rome Pierre (Hoeg. 28.11.1829)
 - x Hoeg. 03.02.1864 Schoenssetters Virginie (Hoeg. 21.03.1833-13.08.1864)
 - Rome Auguste (Hoeg. 21.08.1833), vertrekt naar Gentinnes in 1862
 - Rome Servais (Hoeg. 11.05.1837)
 - x Hoeg. 14.05.1858 Lambrechts Florence (Hoeg. 24.12.1832)
 - Rome Barbe (Hoeg. 14.04.1841)
 - Rome Charles (Hoeg. 13.03.1844)
- 3.4. Mannaerts Henri (Hoeg. 24 ventôse jaar 11-22.04.1825), werkman, ongehuwd

5. (3.1.2) De kinderen en kleinkinderen van Mannaerts Charles (Hoeg. 29.03.1842-26.04.1908) x Hoeg. Sondervorst Marie Anne (Hoeg. 30.06.1848-09.12.1922)

- 5.1. **(6)** Mannaerts Caroline (Hoeg. 14.12.1874)
 - x Hoeg. 12.12.1898 Ausloos Charles Louis (Hoeg. 13.07.1870), postbode
 - Ausloos Rosalie (Hoeg. 30.12.1899), vertrekt naar Sterrebeek in 1921
 - Ausloos Marie (Hoeg. 19.12.1901), vertrekt naar Leuven in 1920
 - Ausloos Adolphine (Hoeg. 01.03.1903)
 - Ausloos Pierre (Hoeg. 28.01.1906), postbode x Hoeg. 01.02.1936 Vandermolen Aline
 - Ausloos Clemence (Hoeg. 10.01.1909)
 - Ausloos Raymond (Hoeg. 15.12.1910)
 - Ausloos Irma (Hoeg. 09.08.1915) x Hoeg. 03.08.1948 Allard Dionisius
 - Ausloos Jeanne (Hoeg. 29.04.1919) x Hoeg. 13.07.1935 Vandermolen Gaston
- 5.2. **(6)** Mannaerts Pierre Clement (Hoeg. 04.02.1876), schrijnwerker (in de suikerfabriek)
 - x Hoeg. 29.04.1911 Vanex Melanie (Hoeg. 08.04.1884), d. van Vanex Guillaume Constant en Minsart Marie Louise
 - geen kinderen
- 5.3. **(6)** Mannaerts Hubert Louis (Hoeg. 18.05.1881), schrijnwerker
 - x Hoeg. 17.02.1912 Hubin Josephine (Hoeg. 01.02.1883)
 - Mannaerts Henri (Hoeg. 09.03.1913), onderwijzer
 - x Woluwe 30.08.1944
 - Mannaerts Albert (Hoeg. 26.03.1915-13.08.1987), schrijnwerker
 - x Hoeg. 01.02.1941 Ruelens Irène
 - Mannaerts Ubert (1947)
 - Mannaerts Melanie (Hoeg. 11.02.1917-11.06.2012)
 - x Hoeg. 03.03.1946 Girouille François (Hoeg. 21.12.1919), mecanicien
 - Girouille Paul (Tienen 07.10.1947)
- 5.4. **(6)** Mannaerts Augustin (Hoeg. 08.05.1886-28.10.1918), slotenmaker, handelaar in fietsen
 - x Hoeg. Bams Justine (Hoeg. 01.11.1887), winkelierster in kruidenierswaren
 - Mannaerts Robert (Hoeg. 26.02.1913), huisschilder
 - x Hoeg. 09.10.1940 Vanmol Alice (13.07.1914), dochter van Gustave Arthur Vanmol en Nijs Thionie Thérèse,
 - Mannaerts Freddy (Hoeg. 22.08.1945)

Mannaerts Clement (Hoeg. 20.03.1914-28.04.1999), bakker
x Hoeg. 18.08.1948 Vandermolen Germaine

Mannaerts Linda

Mannaerts Vera

Mannaerts Georges 'Hoeg. 20.03.1914), elektricien, tweelingbroer Clement

x Hoeg. Vandermolen Alice (Hoeg. 01.08.1918)

geen afstammelingen

In volgend nummer begint 'Expositie BEKELANT, vóór 1936' door
Hier al een voorsmaakje:

UBRT '87

Kort na 1900

Nu: zelfde plaats, andere façade (Tiensestraat)

Dit was zicht nr. 23, waar zijn de 22 vorige en de NN volgende?

De koe trekt de kar en Mareeke Bollen(1) en Maree Pijp (2) en Jef Vandenberg (3) van den 'Bazaar' en 2 honden en wie herkent de andere figuranten?
'denrées coloniales'/'tabacs et cigares'/'vins et spiritueux'/'conserves et salaisons', allemaal te koop 'Au bon Marché' bij 'Delhaize Frères et Cie'

Maakte het duidelijk aan vrienden en kennissen met volgende bescheiden

1. Een fictieve doodsbrieff

Rap. in pan.

Klas finitatus 1927.

— 6 Motorus, Boîte de Vitessius, Carburatorius, Magnetotatus. —

Mijnheer Zacharus Chenille, zijne echtgenoot Elisabeth Patin en hunne kinderen
Maillet de Chainé, Axe de Patin en Goupille de cet axe. — Mijnheer Joseph Chariot,
zijne echtgenoot Fina Galet en hunne kinderen Support de Bougie, Jumelle de Ressort,
Flasque intérieure, Flasque extérieure, Axe de Galet en Goupille de Retenue.

Mijnheer Jacobus Réservoir, zijne wederheft Filtre à essence en hun kind Tuyauterie.

Mijheer Hercules Moteur en zijne zwaarlijvige echtgenoot Mina Regulatrice.

Mijnheer Martin Bloc-Cylindre, zijne echtgenooten Chambre à explosion en hunne kinderen Piston, Bielle, Soupape, Pousoir en Arbre à Cames.

Mijnheer Julius Magneto, zijne echtgenoot Bobine d'induction en hunne kinderen
Masse Polaire, Induit, Collecteur, Jeu de Charbons, Condensateur, Parafoudre, Dispositif de Rupture, Distributeur, Fil d'allumage en Bougie.

Alsook de familien Boite-de-Vitesse, Embrayage principal, Embrayage latéral, Dé-
multiplicateur, Transmission, enz.

Vervullen den droeven plicht U met veel plezier het vermakelijk verlies mede te deelen dat zij komen te ondergaan door de vrijheidstelling van

M. Lefebvre Jean Lefebvre

Soldaat en Geleider van de 1e Sectie der Strijdwagens.

Vereerd met het lint «Ruban de Frein» van 1^e Klas. — Gedecoreerd met de Medaille «Plaque de Blindage» van 2de klas en met het Eereteeken «Chaine de Remorque» 8 m/m dik, 7,50 m. lang, 800 kgr. zwaar, gedragen door 16 man.

TSVP

2. Vooruitzichten en goede raad aan de 'schachten' en afscheidswensen

Bericht.

1. Aan de pekings die aan den stoet deelnemen, is het streng verboden verhuishagens, koolkaren, bakkerskarren, kindervoiturekens en kruiwagens mede te brengen.
2. Geene kindermeiden mogen in den stoet gaan met hunne zuigelingen of kleine kleuters, uit vrees dat dit klein goedje de orde zou kunnen stooren.
3. In plaats van doodmarchen, zullen er walsen en polka's gespeeld worden.
4. Volgens den laatsten wil van den gelukzalige, wordt men verzocht een geneverkruikje en een welgevulde geldbeurs mede te brengen.
5. Om reden van onze verlossing zullen al de koffiehuizen en restaurants den ganschen nacht open blijven.

Lofrede van de Klas.

Het was eene klas die niet vies was, noch van de soep, noch van de pataten. Zij had geene vrees, noch voor de «salle de police» noch voor het cachot en kende den truk om karot te trekken, liever dan zich zeer te doen. Op commando werkten zij als negers, maar zoo gauw de rug was gekeerd, was het ook met de karwei gedaan. Met de pijp in den mond, de handen in de zakken en met wakende oogen gingen zij uitrusten op hun eentje of een uilken vangen en zoo men hen per ongeluk betrapte, trokken ze naar het visiet van den dokter. Daarom zijn al de schachtjes blijde dat de anciens er van onder muizen. Zij hebben het ons bekend, wat bewijst dat iedereen tevreden zal zijn. — Arme schachten, volgt ons voorbeeld en gij zult er U goed bij bevinden. Amen.

Leve de zoete Liberteit !

We gaan rentenieren !

Beleefd verzoek geene postmandaten meer op te sturen.

De acht zaligheden.

God schiep de zeven dagen,	Rechtstreeks van de kazerne,
De staat, solde of pree,	Recht met mijn lief naar het stadhuis,
De korporaal kon schachten plagen,	Teeken ik voor nen nieuwen terme,
De sergeant gaf corvée,	Met een groot zwart kruis.
De kapper d'exercice,	Spektie is het alle dagen,
De kolonel het gevang,	't Wijf is de kommandant de place,
De keukenmeid soupeeren,	Kon ik weer congé gaan vragen,
D'anciens hun afscheidzang.	Weer zong ik 't lied van de klas.
Vaarwel kazerne, na lang wachten,	Weest immer blij,
Mannen van de klas, keer bij uw moeder,	Een jaar bij het leger is zoo gauw voorbij.
Schept moed, och arme schachten.	

Dotremont Jean François (Hoeg. 17.04.1907), één van de 'afzwaaiers' was zoon van Théophile Dotremont en Julie Thérèse Fourie uit de 'hoeve Flemalia'

Tien geboden van de klas 1927.

Wanneer den clairon den reveille zal blazen,
Sringen wij uit ons bed lijk hazen,
Wanneer 1927. zal vertrekken,
Zal 1927. viese muile trekken,
Veel glazen bier en jenever zullen wij
drinken,
Gaarne zouden de schachten met ons
medeklinken,
Muziek zal ons vergezellen,
En slapers en triestigaarts kwellen,
In straten en huizen zullen wij dansen,

En overal met lieve poesjes zwanzen.
Wanneer de avond zal aanbreken,
Kunnen wij niet meer spreken,
Dan liggen wij ergens bedronken neer,
Doch vrienden brengen ons thuis weer,
Dan komt eenieder toegeloopt,
En worden wij in 't bed gestooten,
's Anderendaags is den troep vergeten,
En doen wij ons deugd aan burgerseten,
Dan zullen wij weder blij van zinnen,
Ons liedje van de klas zingen.

Onze Vader.

Onze Vader die in de kazerne zijt, geheiligt zij uw hard brood : hetgeen gij ons dagelijks toegediend hebt. Uw wil geschied gelijk gij gewild hebt : heden hebt gij ons de vrijheid gegeven en wij vergeven u het geschreeuw van « Taisez-vous soldaat », ik vraag u niets ! . . . en leid ons niet in den oorlog, want wij zijn verlost van al onze onnoozele en onverdiende staffen. Amen.

Wees gegroet.

Wees gegroet, keuken vol vet, de platta en de rabateol zij met u, ; gebenedijd zijt gij tusschen al de bazoeven en de soep, vrucht uwer oude douchen en de vervloekte vuile patatten met ijzerdraad. Moeder van onzer buikpijn, wij vluchten u allen, arme soldaat, nu en in de uur onzer verlossing. Amen.

Laatste woorden uitgesproken op het Martelaarsbed.

Wist gij eens wat ik hier heb moeten lijden, de tranen bespuiten mijn doodslaken en mijn hart bloedt nog als ik denk aan de afgrijselijke tooneelen, welke ik hier heb moeten bijwonen. — O barmhartige God, welke langdurige en schrikkelijke uren zijn deze geweest naar dewelke ik twaalf maanden heb gewacht. Maar den zoo lang betrachten tijd is eindelijk aangebroken en nu wensch ik ook nog een vaarwel aan de schachten, die misschien rond mijn hoofd hebben gezweefd en mij toegeroepen hebben « Verdriet en ellende omringen u hier. » En nu, schachtjes, barmhartigheid moest er komen. — Leest de tien volgende geboden, en weest de ancients indachtig. Amen.

Gebod van de Klas.

Nu gaan wij u verlaten, O arme schachten,
Gedaan zijn voor ons de wachten,
Piquet en corvée de cour,
Dat is nu uwen toer.
Ook geen rabateols, noch rotte patatten,
Dit kunnen ze voor de lange dienaars laten.
Na maanden lang zoeken in den omtrek
onzer zwarte stad,
Hebben wij den vijand toch eens bij de
vleugels gehad.

Nu dragen wij hem ras, maar zonder om-
wegen te maken,
Daar zal hij eeuwig over onzen depaquetage
waken,
Adieu, schachten, vaarwel,
Adieu, heilige Vadel.
Nu keeren wij blijgezind naar t' ouderlijk huis
Voor ons is de krijgsdienst voor altijd in gruis.
Breng ons naar den dépôt onzer verlossing
Waar wij altijd zullen roepen :
« Lang leve de klas van 1927.

Heel wat teksten zijn parodieën op regels en gebeden van de kerk, die nog zeer sterk leefden in de eerste helft van de 20ste eeuw, de periode van het 'rijke Roomse leven'.

Retouradres
Dodion Maurice
Lelielaan 34
3191 Boortmeerbeek

Driemaandelijks tijdschrift P802006
Afgiftekantoor 9550 HERZELE
december, januari, februari

Inhoud Familieschoon 58ste jaargang nr. 62(NR) 4/2017

-De Regentiedag van zaterdag 14 oktober
-Genealogie van de 100-jarige Rosalie Emanuel
-Het wapenschild van de nieuwe mombaarvader E.H. Filip Hacour
-Het wapenschild van de 15de hoofddeken van de 'Gulden Lelie'
-De afstammelingen van Petrus Sweerts, de omhakker-mededader van de 'vrijheidsboom'
-Magnus Sweerts van de 7 Geslachten van Brussel te Hoegaarden (16de eeuw)
Lidmaatschap Confrérie der V Geslachten met trimestriële uitgave Familieschoon: 15 euro/jaar
BE63 3300 5449 0008 IBAN: BE63330054490008 Bic code: BBRUBE

WIL A.U.B. VANDAAG NOG HET LIDGELD STORTEN VOOR 2018. WIJ ZIJN NU AAN HET VIERDE EN LAATSTE NUMMER VAN ONZE 53ste JAARGANG TOE, EN DIE FINANCIËLE BIJDRAGE IS DE ZUURSTOF DIE WIJ NODIG HEBBEN VOOR DE 54STE JAARGANG.

Het lidgeld bedraagt 15 euro/jaargang

Wie minnum 50 euro stort wordt steunend, met vermelding in ons tijdschrift

Wie 5 euro betaalt wordt lid van de heemkring zonder tijdschrift

Ons rekeningnummer : BE35 3631 3613 9237 BIC begunstigde: BBRUBE

Onze website: www.heemkring-hoegaarden.be

Bezoek ons ook op facebook

Inlichtingen: Carolien Geens . 016/76 78 43
e-mail: carolien_geens@hotmail.com
e-mail: dodionm@hotmail.com

Bestuursleden Hoegaardse Heemkring

Yvette Kleynen (voorzitter),

Rik Cipers (ondervoorzitter)

Carolien Geens (secretaris), Elise De Dobbeleer, Diane Nitelet, Bart Hendrix, Wasily Pedjko, Bouthé Irène, Maurice Dodion, Georges Stienlet, Noël Verlaers en Raymond Billen